

plankontoret

Oppdal
kommune

Strategisk Næringsplan 2019-2030

Utvalg	Saknr.	Møtedato	Sist revidert
Formannskapet	PS 30/2019	04.06.2019	28.05.2019
Formannskapet	PS 45/2019	24.09.2019	10.09.2019
Kommunestyret	PS 105/2019	26.09.2019	30.09.2019

Innhold

1. Innledning.....	3
1.1 Om næringsplanen	3
1.1.1 Formål.....	3
1.1.2 En strategisk plan	3
1.1.3 Oppbygging.....	3
1.1.4 Planprosess.....	4
1.2 Bakgrunn	5
1.2.1 Kommuneplanens Samfunnsdel 2010-2025	5
1.2.4 Kommunedelplan klima- og energi 2019-2030	7
1.2.2 Strategi for innovasjon og verdiskaping i Trøndelag.....	8
1.2.3 Attraktivitetspyramiden	9
1.3 Oppdal kommune.....	11
1.3.1 Status og utfordringer	11
1.3.2 Trender	15
2. Mål.....	17
2.1 Hovedmål	17
2.2 Måleparameter.....	17
3. Innsatsområder	19
3.1 Regionsenteret – <i>Vegamotet</i>	20
3.2 Den smarte fjellbygda – <i>Det gode liv i ei attraktiv og smart fjellbygd</i>	21
3.3 Landbruksbygda – <i>Levende kulturlandskap</i>	22
3.4 Industribygda – <i>Bergtatt</i>	23
3.5 Opplevelsesdestinasjon – <i>Oppdal så klart!</i>	24
4. Næringsfondet.....	25

1. Innledning

1.1 Om næringsplanen

1.1.1 Formål

Strategisk næringsplan 2019-2030 for Oppdal kommune er en temaplan som forsøker peke ut hvordan kommunens næringsarbeid skal foregå i planperioden. Næringsplanen skal avklare hvilke tiltak kommunen må gjennomføre i årene fremover for å sikre sysselsetting, nyetablering og vekst. Oppdals næringsliv utvikles i hovedsak av virksomhetene selv, mens kommunen skal stimulere og tilrettelegge for næringsutvikling og vekst via politisk og administrativt arbeid. Kommunens viktigste rolle er å legge til rette for næringsutvikling via å sikre og avklare rammer for arealbruken. Dette gjøres i stor grad via kommuneplanens areadel. Ny kommuneplanens arealdel 2019-2030 er vedtatt av kommunestyret 20.06.2019. Den strategiske næringsplanen er et viktig ledd i dette, og planen er et verktøy i kommunens bidrag til å styre utviklingen i ønsket retning. Den ønskede samfunnsutviklingen er gitt i målsettinger og føringer i kommuneplanens samfunnsdel 2010-2025, og næringsplanen skal forsøke å få disse omgjort til handling og dermed legge til rette for den ønskede utviklingen. Det å bidra til videreutvikling og innovasjon vil trolig være en nøkkelfaktor for et sterkt næringsliv i årene fremover. Det er viktig å både skape rom for vekst og nye arbeidsplasser i eksisterende næringsliv, og mulighet for etablering av nye bedrifter og næringer i kommunen. Planen inngår sammen med andre kommunedelplaner og temaplaner i beslutningsgrunnlaget for økonomiplanen, der de endelige beslutningene for kostnadskrevende tiltak tas.

I tillegg til Oppdal kommunes rolle som arbeidsgiver, tjenesteleverandør, innkjøper og eier, kan kommunen bidra politisk, administrativt og økonomisk til næringsarbeidet i kommunen. Det økonomiske bidraget kan hentes ut fra det kommunale næringsfondet. Retningslinjene til dette er vedlagt planen.

1.1.2 En strategisk plan

En kommunal strategisk næringsplan vil være en overordnet og langsiktig plan som søker å avklare hvordan en kan oppnå omforente mål, herunder avklaring av tiltak og nødvendige ressurser som er nødvendige for å nå disse målsettingene. Strategisk næringsplan 2019-2030 peker ut ett *hovedmål* med ulike *måleparameter* (som kan tolkes som delmål), og flere *innsatsområder* som næringsarbeidet skal fokusere på i planperioden. Prioritering og konkretisering av tiltak skjer i en egen handlingsplan.

1.1.3 Oppbygging

Oppdal kommunes næringsplan består av tre deler; en del som tar for seg bakgrunnen for planen, en del om målsettinger, og en del om innsatsområder. Den første delen beskriver status og utfordringer, med nøkkeltall og statistikk for blant annet befolkningsutvikling, kommunefakta, sysselsetting og utdanning. Det meste av denne informasjonen er hentet fra statistikkheftet *Trøndelag i tall* (2018) og fra SSB. I tillegg tar den for seg viktige forutsetninger fra blant annet *Kommuneplanens Samfunnsdel 2010 – 2025* og *Strategi for innovasjon og næringsutvikling i Trøndelag*. Delen om målsettinger tar for seg hovedmålet og de ulike målsettingene for planperioden. Siste del beskriver innsatsområdene og hvilke tiltak kommunen i sin rolle som en tjeneste- og bidragsyter og en tilrettelegger, stimulant, kravstiller, og pådriver, skal utføre for å nå målsettingene. Til slutt i dokumentet er retningslinjene for bruk og tildeling av næringsfondsmidler vedlagt.

1.1.4 Planprosess

7. juni 2017 bad kommunestyret i Oppdal kommune rådmannen igangsette arbeidet med strategisk næringsplan for kommunen. Formannskapet ble bedt om å være styringsgruppe og behandle planforslag ved høring/offentlig ettersyn. Fra Rådmannens side ble arbeidet lagt til utviklingsleder og Plankontoret ble engasjert av kommunen til å utarbeide planforslaget.

Utvalgte aktører ble invitert av Rådmannen og Plankontoret til et informasjonsmøte som ble avholdt 18.10.17. I utsendt og annonsert varsel om oppstart ble 03.11.17 satt som frist for innspill. I etterkant ble arbeidet satt på vent grunnet manglende kapasitet.

I desember 2018 bad kommunestyret i sak 18/144 (Budsjett 2019) om at rådmannen løfter utfordringer knyttet til nedgang i antall arbeidsplasser og sysselsatte inn i den strategiske næringsplanen;

Hvilke tiltak må gjøres i Oppdal kommune, for å sikre sysselsetting, nyetablering og vekst i årene som kommer?

Planarbeidet ble gjenopptatt i mars 2019 og planutkastet er utarbeidet i samarbeid mellom Oppdal kommune, Nasjonalparken Næringshage og Plankontoret.

Oppdal Næringsforening ble orientert om arbeidet i et møte 24.05.19

Første utkast ble fremlagt Formannskapet 04.06.2019, før det ble utlagt til offentlig ettersyn/høring. Fristen for å komme med innspill var 30.08.19.

1.2 Bakgrunn

1.2.1 Kommuneplanens Samfunnsdel 2010-2025

Den strategiske næringsplanen bygger på kommuneplanens samfunnsdel, og skal som tidligere nevnt forsøke å få omgjort målsettingene og føringene i *Kommuneplanens Samfunnsdel 2010-2025* til handling. Samfunnsdelen setter fokus på livskvalitet og hovedmålet er at *innbyggerne skal oppleve å ha god livskvalitet*, noe som måles i at innbyggerne

- *opplever å bo i ei dynamisk og fremtidsretta fjellbygd*
- *opplever og ha god helse*
- *opplever å ha trygghet om å få hjelp dersom du skulle trenge det*

Videre peker samfunnsdelen på tre *kritiske suksessfaktorer* for å kunne oppnå dette; *stedsutvikling, folkehelse og omsorg*. Underkapitlene under hver suksessfaktor går i dybden på hva som må fokuseres på i planperioden. Flere av underoverskriftene er sterkt knyttet sammen, men de kan grupperes i tre hovedkategorier; *bomiljø, helse og næring*. De to første danner et grunnlag for å oppnå hovedmålet; de er forutsetninger. Det står ikke så mye om *næring* i samfunnsdelen, men dette er også en svært viktig forutsetning.

Bomiljø

Oppdal skal være ei dynamisk, fremtidsretta og attraktiv fjellbygd som har gode og trygge bomiljø som fremmer folkehelse og trivsel på en bærekraftig måte.

Dette innebærer:

- Et sterkt, attraktivt, konsentrert, estetisk og universelt utformet sentrum med sentrumsfunksjoner som dekker behovet til både fastboende, tilreisende og næringslivet.
- Nye attraktive boligområder med gangavstand til skole og viktige sentrumsfunksjoner.
- Attraktive og levende kretser og grender.
- Mer konsentrert utbygging, flere boligtyper, fortetting og omgjøring av grå arealer til bolig- og næringsformål.
- Tilrettelagte gang- og sykkelveger, stier og løyper i og fra sentrum, og til boligområdene og ut i landskapet.
- Bedre botilbud til yngre funksjonshemmede.
- Universell utforming av offentlige og publikumsrettede bygg, boliger, arbeidsplasser, utearealer og transportmidler.

Helse

I Oppdal skal alle ha gode forutsetninger for å ta ansvar for egen helse, kunne delta og nyttiggjøre seg av ulike tilbud, og leve et trygt, meningsfullt og mest mulig selvstendig liv.

Dette innebærer:

- Gunstige levevaner hos barn og ungdom.
- God helårs tilgang på fin natur og varierte rekreasjonsarealer.
- At alle gjennomfører videregående skole.
- At flest mulig deltar i arbeidslivet.
- Et systematisk, forpliktende og helhetlig folkehelsearbeid.

- At langtidsmottakere av sosialhjelp får en raskere utredning og kommer over på en mer stabil økonomisk situasjon.
- Økonomisk finansiering av avlastende tiltak for et sterkere frivillig engasjement og for et økt ansvar for pårørende.

Næring

Oppdal er et robust regionsenter med et allsidig næringsliv uten noen dominerende næring eller bedrift, som skal ha et bærekraftig og lønnsomt reiseliv og fokusere mer på kompetanse.

Dette innebærer:

- Flere produksjons- og kompetansearbeidsplasser¹.
- Nettverksbygging mot forsknings- og næringsliv i Trondheim.
- Bedre muligheter for å komme til Oppdal med tog, buss og fly.
- Gode kommunikasjonsmuligheter mellom bygda og byen.
- Et godt undervisningstilbud til barn og unge.
- En desentralisert høyere utdanning innen skole, helse, reiseliv og tekniske fag som er relevante til arbeidsmarkedet.
- Muligheter for flere fritidsboliger via fortetting av eksisterende fritidsboligområder og etablering av nye områder der det ligger til rette for det.

¹ Samfunnsdelen utdyper ikke videre hvilke arbeidsplasser dette ev. skal være.

Figur 1: Oppdal er en av landets største kommuner innen sau. Foto: Ove Karlsvik.

1.2.4 Kommunedelplan klima- og energi 2019-2030

Målene i kommunedelplanen er at:

- *Oppdal kommune skal bli et lavutslippssamfunn i 2050.*
- *Oppdal skal øke energieffektiviteten og andelen og bruken av ulike fornybare energikilder.*
- *Oppdal skal være et klimarobust og sikkert samfunn i et endret klima.*

Planen tar for seg tre strategier:

- *Strategi 1: Vi arbeidet sammen, strukturert og langsiktig.*
Å skape et lavutslippssamfunn krever et tett samspill mellom innbyggere, næringsliv, organisasjonsliv, stat og kommune. Å satse på korte, lokale verdikjeder med reduksjon av råvarebruk, gjenbruk/repasasjon og materialgjenvinning i et kretsløp hvor færrest mulig ressurser går tapt, er en anbefalt strategi i omstillingen til et lavutslippssamfunn.
- *Strategi 2: Vi reduserer klimagassutslipp og hever bo- og livskvaliteten.*
 - *Klimavennlig areal- og transportplanlegging:*
Gående og sparkende må prioriteres først, deretter syklist og kollektivtransport og til slutt bil. En videreutvikling av tilbudet via offentlige kommunikasjonslinjer som tog og buss vil fortsatt være et satsningsområde for Oppdal.
 - *Grønn infrastruktur:*
Tilgang til grønn infrastruktur i nærområdene, både der folk bor og har fritidsbolig vil bidra til å minke biltrafikken ut til andre utfartssteder.
 - *Bærekraftig fritidsbebyggelse:*
Nye «grønne» hytteområder er under utvikling i Oppdal. Utbyggingen kjennetegnes med et begrenset arealforbruk, fellesløsninger og mindre kompakte og energieffektive bygninger. Dette er et energi- og klimavennlig utbyggingsalternativ som må styrkes og videreutvikles i samarbeid med kompetansemiljøer og lokalt næringsliv.
 - *Klimasmart jordbruk:*
Landbrukets muligheter til å redusere nettoutslippene av klimagasser i all hovedsak gjennom å redusere egne utslipp av klimagasser og bruk av fossil energi, binde karbon i jord, skog og annen biomasse, og å produsere bioenergi for å redusere utslipp av fossilt karbon. Innen landbruket er det utfordringer med transportutslipp. Leiejord, kjøp av tilleggsjord og en eiendomsstruktur med spredte teiger bidrar til mye kjøring.
- *Strategi 3: Vi er forberedt på og tilpasset et klima i endring.*
 - I Oppdal er forbruk et viktig grunnlag for næringsvirksomhet og arealbruk. Klimaendringene utfordrer plassering og utforming av eksisterende og ny infrastruktur, bebyggelse, transportbehov og bruk av arealer. I Oppdal kan klimaendringene endre forutsetninger for deler av næringslivet.

1.2.2 Strategi for innovasjon og verdiskaping i Trøndelag

Strategien *Et verdiskapende Trøndelag* er en felles næringsstrategi for det nye Trøndelag, og denne danner et viktig bakteppe for den strategiske næringsplanen for Oppdal.

Figur 2: Sentrale tema i strategi for innovasjon og verdiskaping. Fra *Et verdiskapende Trøndelag* (2017).

I arbeidet med næringsplanen ser man at de overordnede satsingsområdene for hele fylket kan forankres ned på lokalt nivå i kommunen. Disse områdene er (med definisjon):

Bioøkonomi

Bioøkonomi er verdiskaping basert på bærekraftig utnyttelse av fornybare biologiske ressurser.

Sirkulærøkonomi

Sirkulærøkonomi har som mål at ressurser forblir i økonomien lengst mulig gjennom redusert råvarebruk, avfall, utslipp, og energi.

Havrommet

Havrommet omfatter biomarine ressurser, fiske, fangst, havenergi, marint miljø, olje og gass, oppdrett, prosessering og foredling, skipsfart, og marin og maritim teknologi.

Smarte samfunn

Begrepet smarte samfunn brukes om samfunn som utnytter digitale teknologier som sentrale verktøy for smarte løsninger for produkter, tjenester og prosesser.

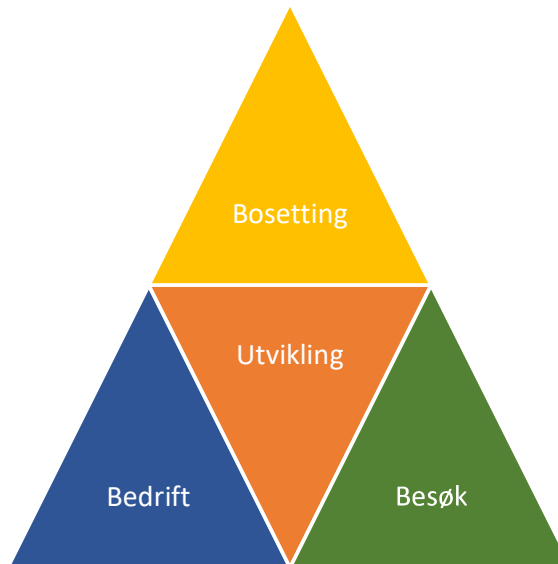
Opplevelsesnæringer

Opplevelsesnæringene omfatter bedrifter innenfor det vi tradisjonelt oppfatter som reiselivet, men også bedrifter og aktører relatert til mat, natur og kultur.

1.2.3 Attraktivitetspyramiden

Telemarksforskning har laget en modell som viser hva som er med på å drive frem vekst og utvikling i et samfunn. Folk skaper steder og regioner, og alle steder er attraktive på en eller annen måte. Det er tre måter å vokse som region/sted:

- **Bosettingsattraktivitet:** *Muligheten for å pendle over stadig større avstander gjør at det noen steder i dag kan oppstå nye boområder fordi det er gunstig å bo der.*
- **Næringslivsattraktivitet:**
 - **Basisnæring:** *Noen steder er attraktive fordi det er gunstig å produsere noe på det stedet, som kan eksporteres til andre steder.*
 - **Besøksnæring:** *Noen steder er attraktive fordi de trekker til seg besøkende som skaper arbeidsplasser i besøksnæringer.*

Figur 3: Attraktivitetspyramiden. De tre dimensjonene, bosetting, bedrift og besøk, utgjør den samlede attraktiviteten til et sted. Dette er igjen avgjørende for å skape utvikling i et lokalsamfunn.

Oppdal har en høy næringslivsattraktivitet både i forhold til basisnæring og besøksnæring. Oppdal er en av de største sauekommunene i landet, samtidig som kommunen har flest fritidsboliger nord for Dovre. I følge SSB var det totalt registrert 3 769 fritidsboliger i Oppdal i 2018. I motsetning er det registrert 2 521 eneboliger og 221 leiligheter. Det vil si at det nå er flere fritidsboliger enn boliger i Oppdal. Bruken av fritidsboligene medfører at Oppdal har en høy varehandelsomsetningene per innbygger (Norge: kr. 83.600, Oppdal: kr. 105.000). I den videre utviklingen av Oppdal sentrum med fortetting og ny E6 er det viktig å ivareta næringslivets behov samtidig som det legges vekt på trivsel for innbyggere og besøkende. Kommunestyret ønsker at sentrum skal videreutvikles som et attraktivt sentrum.

Oppdals beliggenhet helt sør i storfylket Trøndelag og avstanden til andre større tettsteder og byer er et godt utgangspunkt for videutvikling av et regionalt tyngdepunkt. Denne avstanden gjør samtidig at Oppdal ikke har en høy bosettingsattraktivitet med tanke på pendling. I dag går det pendlerrute med tog til og fra Trondheim, og bredbåndutbyggingen gjør at flere kan ha hjemmekontor. Det er viktig å

legge til rette for gode kommunikasjoner via veg og bane, samt å stimulere til utbygging av bredbånd i hele kommunen, da dette vil styrke Oppdals bosettingsattraktivitet. Bredbåndsutbyggingen bør stimuleres i områder der det ikke er bedriftsøkonomisk lønnsomt, slik at alle kommunale lokasjoner og andre virksomheter med store databehov skal ha tilgang til fiberbasert bredbånd. En slik utbygging innebærer god innendørs og utendørs mobildekning, både på tale og data, i områder hvor folk bor, jobber og ferdes, samt i turistområder og til fritidsboliger

Oppsummert har Oppdal høy næringslivs- og besøksattraktivitet, og dette bør opprettholdes og videreutvikles. Samtidig kan man dra stor nytte av å arbeide for en høyere bosettingsattraktivitet.

Figur 4: Driva sett fra Båggåstrondvegen. Foto: Ove Karlsvik.

1.3 Oppdal kommune

1.3.1 Status og utfordringer

Geografi:

- Den sørligste kommunen i Trøndelag.
- Regionalt tyngdepunkt og et knutepunkt mellom E6, Dovrebanen og Rv 70.
- Ca. 1 time og 50 minutter til Trondheim, 5 timer og 10 minutter til Oslo, 2 timer og 35 minutter til Kristiansund, 1 time til Sunndalsøra, 2 timer og 15 minutter til Røros.
- Over 55% av arealet på 2274 km² er vernet, noe som begrenser arealbruken samtidig som det er en ressurs.

Innbyggere:

- 6 970 innbyggere per. 01.01.2018, 4 299 av disse var bosatte i tettstedet Oppdal.
- Befolkningsvekst på 6,2% fra 2008 til 2018, og en av få innlandskommuner i Midt-Norge med positiv utvikling i folketallet over tid.
- Det flyttet gjennomsnittlig nesten like mange personer ut av Oppdal hvert år mellom 2008 og 2018 som inn (200 mot 197).
- 22,1% av befolkningen var under 18 år eller yngre per 01.01.2018. Dette er høyere enn landsgjennomsnittet på 21%.
- 18,8% av befolkningen var 67 år eller eldre per 01.01.2018. Dette er under gjennomsnittet for Trøndelag og landsgjennomsnittet.

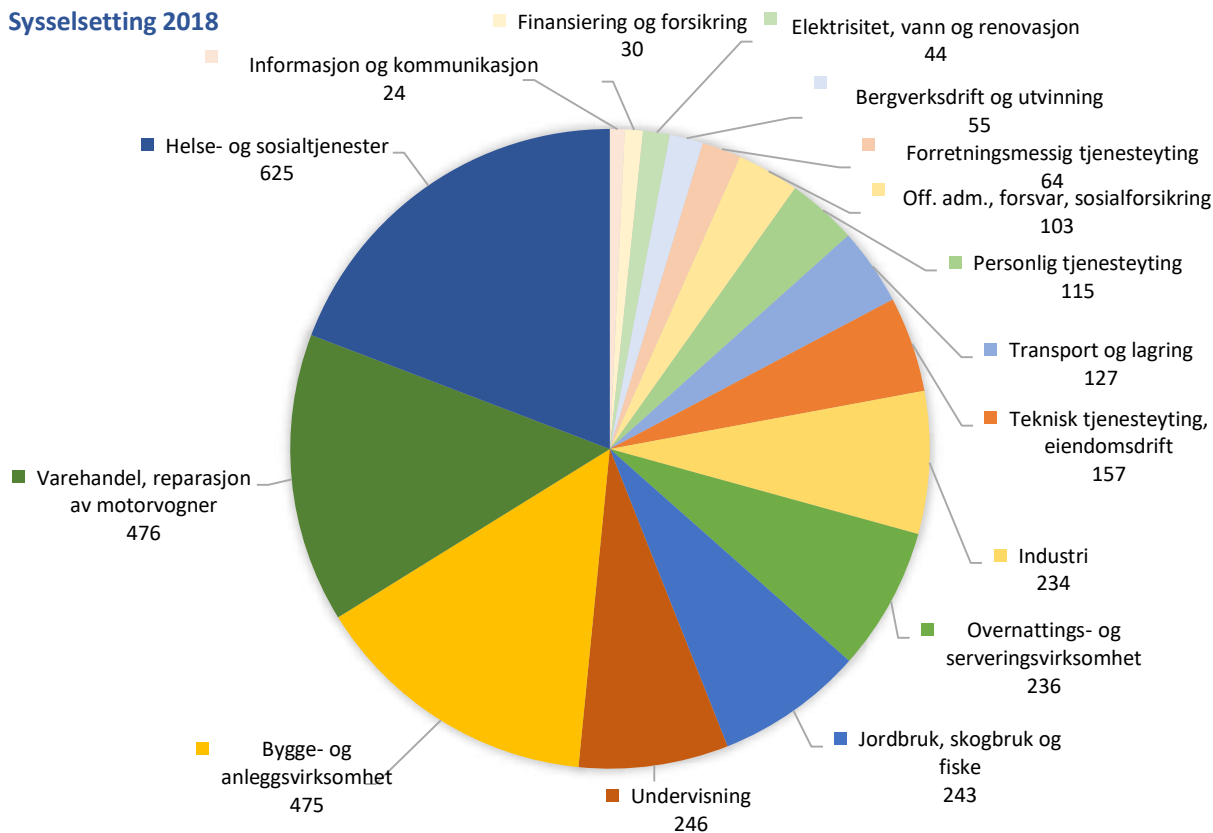
Sysselsetting:

- Landskapet og naturen er en viktig drivkraft for næringslivet i Oppdal. Jordbruket består i hovedsak av husdyrhold og melkeproduksjon, og Oppdal er Norges største sauekommune, med ca. 45 000 sauer på sommerbeite. En stor del av industrien har også utspring i naturen, med næringsmiddelindustri, trevareindustri, møbelindustri og produksjon av ikke-metallholdige mineralprodukt, som den kjente Oppdalsskiferen. Oppdal er Norges 13. største hyttekommune, og størst av hyttekommunene nord for Dovre. Denne hytteturismen har store ringvirkninger, både i handels-, service- og byggenæringer. Oppdal er også en kjent vinter- og sommerdestinasjon for oppevelesturisme.

Figur 5 og 6: Tradisjonshåndverk i Oppdal. Svein Erik Mellemsæter høvler tømmer til en fritidsbolig. De mange fritidsboligene i Oppdal er med på å skape en aktiv og omfattende bygg- og anleggsvirksomhet. Foto: Ove Karlsvik.

Sysseletting 2018

Figur 7: Sysseletting i Oppdal etter næring i 2018. Sirkeldiagrammet sorterer 16 næringskategorier fra SSB etter tallet sysselsatte. Av figuren ser vi at det er flest sysselsatte innen *Helse- og sosialtjenester*, etterfulgt av *Varehandel, reparasjon av motorvogner*, og *Bygge- og anleggsvirksomhet*. Merk at kategorien *Uoppgift* ikke er tatt med, dette utgjør 35 personer.

- Oppdal har i grove trekk en bred næringsstruktur med et allsidig og robust næringsliv uten noen direkte dominerende næring eller bedrift.
- Etter statistikk mottatt fra Trøndelag fylkeskommune (22.05.2019) er det ca. 1805 bedrifter registrert i Oppdal. 874 av disse er enkeltmannsforetak, der svært mange er knyttet til primærnæringene. Største arbeidsgiver er Oppdal kommune.
- Nedleggelse i industrien har tidligere gitt negative konsekvenser for kommunen, med et tap av nesten 100 arbeidsplasser i løpet av vinteren 2008. Nye bedrifter har blitt etablert i etterkant, men antallet arbeidsplasser har ikke klart å ta seg opp igjen.
- Sysselettingsgraden for personer i alderen 15-74 år per 4. kvartal 2017 var 66,9%, noe som er litt over landsgjennomsnittet.
- Arbeidsledigheten var 1,3 % per juli 2018, mens landsgjennomsnittet var 2,5%. Nivået lå stabilt i mars 2019. Tap av arbeidsplasser som er mindre kompetansekrevene kan potensielt føre til flere arbeidsledige.
- 13,4% av innbyggerne mellom 18-67 år var uføre per juli.2018. I mars 2019 gjaldt dette 578 personer. Tallet på uføre øker i hele landet, delvis på grunn av innføring av nye regler knyttet til saksbehandling. Alderssammensetningen i kommunene har mye å si for andelen uføre, med mindre andel uføre der det er høy andel unge i befolkningen. Gjennomsnittet for kommunene i Trøndelag var 12,9% uføre. Oppdal ligger litt over gjennomsnittet, men har

samtidig en høy andel (ca. 25%) som er gradert uføre, og som dermed deltar i arbeidslivet. I Trøndelag er denne andelen noe lavere.

- Antall nyetablerte foretak i 2017 per 1000 eksisterende (unntatt offentlig forvaltning og primærnæringene) var 99. Dette er under fylkesgjennomsnittet, som er 119 nyetablerte foretak per 1000 eksisterende. Samtidig er det et høyere antall bedrifter i Oppdal enn i sammenlignbare kommuner i fylket.

Landbruk:

- 21,4% av innbyggerne i Oppdal bor på en landbrukseiendom.
- Den direkte sysselsettingen i landbruket utgjorde i 2017 8% av de sysselsatte. Inkluderer man de landbruksrelaterte støttenæringene, tilleggsnæringer og entreprenørskap, ville den indirekte sysselsettingen vært 29%. Dette utfra formelen at ett årsverk genererer 2,6 årsverk i landbruksrelatert støttenæring.
- Oppdal var i 2017 på 8. plass i Trøndelag for verdiskaping bruttoprodukt jordbruk, uten skogbruk, pelsdyr og tilleggsnæring. Med disse næringene hadde man samme år ett bruttoprodukt på 132,4 millioner kroner (NIBIO-rapport nr. 154, 2017).
- Omdisponering av dyrka jord per år (gjennomsnitt per år i perioden 2010-2017) er 15,1 dekar, noe som er forholdsvis lite, men likevel mer enn ønskelig. Samtidig var det en vekst i antall dekar jordbruksareal i drift i perioden 2000-2017 på 17,5%, noe som er mest i Trøndelag. Dette er i hovedsak en økning i innmarksbeiteareal.
- Forslag til lov om forbud mot hold av pelsdyr og forslag til ordning for økonomisk kompensasjon til pelsdyroppdrettere skaper store utfordringer for Oppdal som pelsdyrkommune.

Utdanning:

- I 2017 var grunnskolepoengene (= summen av alle tallkarakterene delt på antall karakterer og multiplisert med 10) i Oppdal 42,3, noe som er høyere enn landsgjennomsnittet på 41,8.
- 76,6% av elevene fra Oppdal som startet i perioden 2008-2012 har fullført videregående utdanning i løpet av 5 år. Nasjonalt er tallet oppe i ca. 80%. Å få flere igjennom utdanningssystemet via økt tilrettelegging og er viktig fremover, da kompetansekravene blir større i de fleste bedrifter. En del som ikke fullfører i løpet av fem år, fullfører på et senere tidspunkt. Statistikken viser slik sett hvor effektivt utdanningssystemet er, ikke hvor mange som oppnår kompetanse på videregående nivå totalt sett.
- I skoleåret 2016/2017 var lærlingetettheten i bedrifter med yrkesfaglige yrker 3 per 100 eksisterende årsverk. Dette er litt under halvparten av antallet lærlinger kommunene i Trøndelag med høyest lærlingetetthet har.
- Per 01.10.2017 hadde 24% av innbyggerne i Oppdal universitets- eller høyskoleutdanning.

Annet:

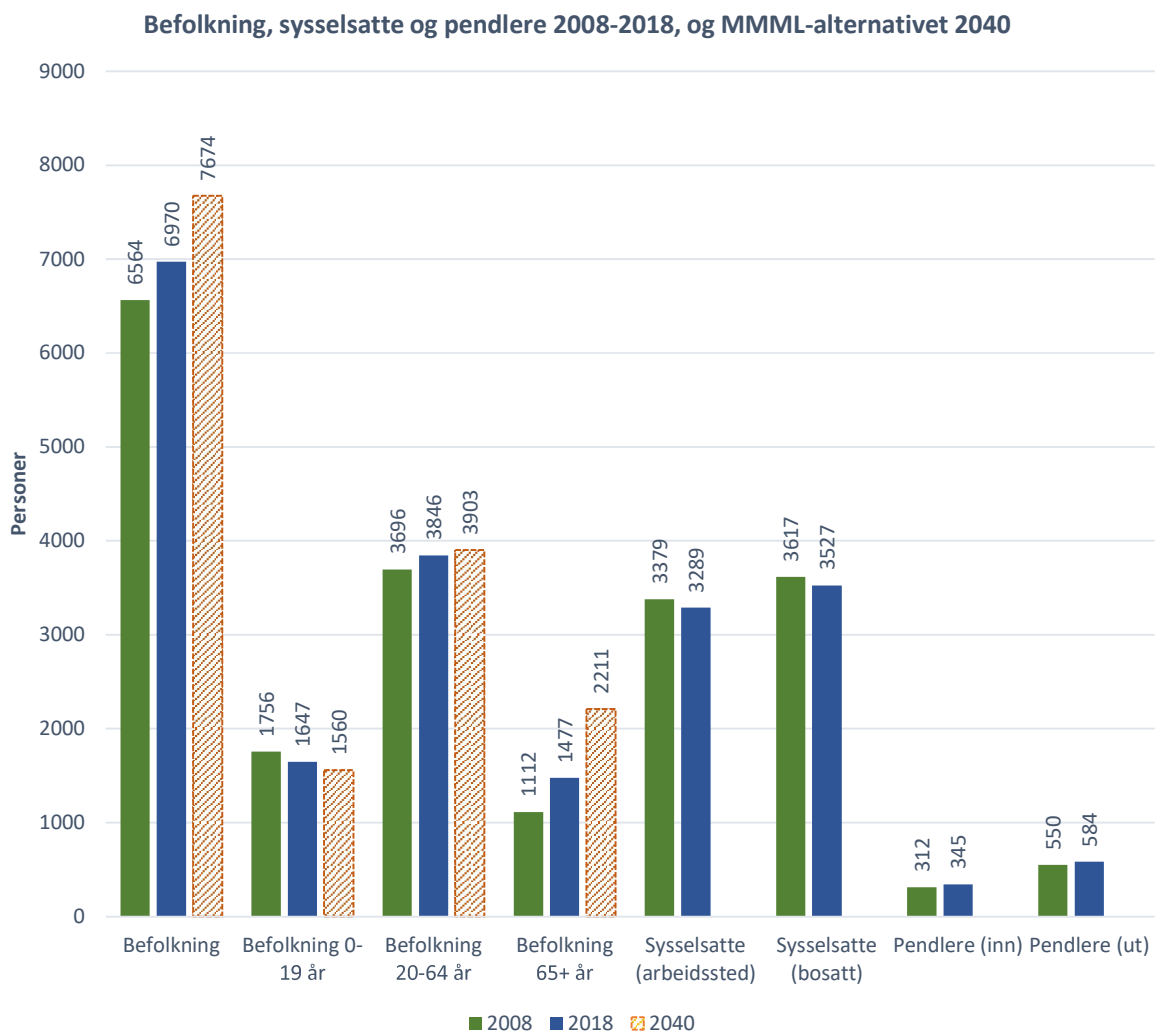
- Ungdommene i Oppdal er på andreplass i fylket med å være fornøyd med helsa, i følge Ungdataundersøkelsen på ungdomsskolene i 2017, der det var 80,4% fornøyde deltakere i Oppdal.
- Oppdal var nr. 18 på landsbasis i Norsk kulturindeks i 2017 og nr. 7 på enkeltindikatoren *Kino* på indeksen.
- Andel av husstander som har dekning for $\geq 30/5$ (Mbit/s) (ekskludert satellitt og mobil) var 82% i 2017. Fra handlingsplanen 2018 er det en målsetting at alle områder skal ha et tilbud om minimum 100 Mbit/s til en fast og forutsigbar kostnad innen 2021.
- Oppdal scorer høyt på Kommunebarometeret, med en 17. plass i 2018 (tall etter korrigert inntektsnivå). Her rangeres kommunene etter 152 nøkkeltall innen drift, på tvers av tolv kommunale sektorer.
- Oppdal kommune har vedtatt å bli Miljøfyrtårnsertifisert, arbeidet ble igangsatt i 2019.

Figur 8: Skiheisen i Hovden på sommeren. Oppdal sentrum i bakgrunnen. Foto: Ove Karlsvik.

1.3.2 Trender

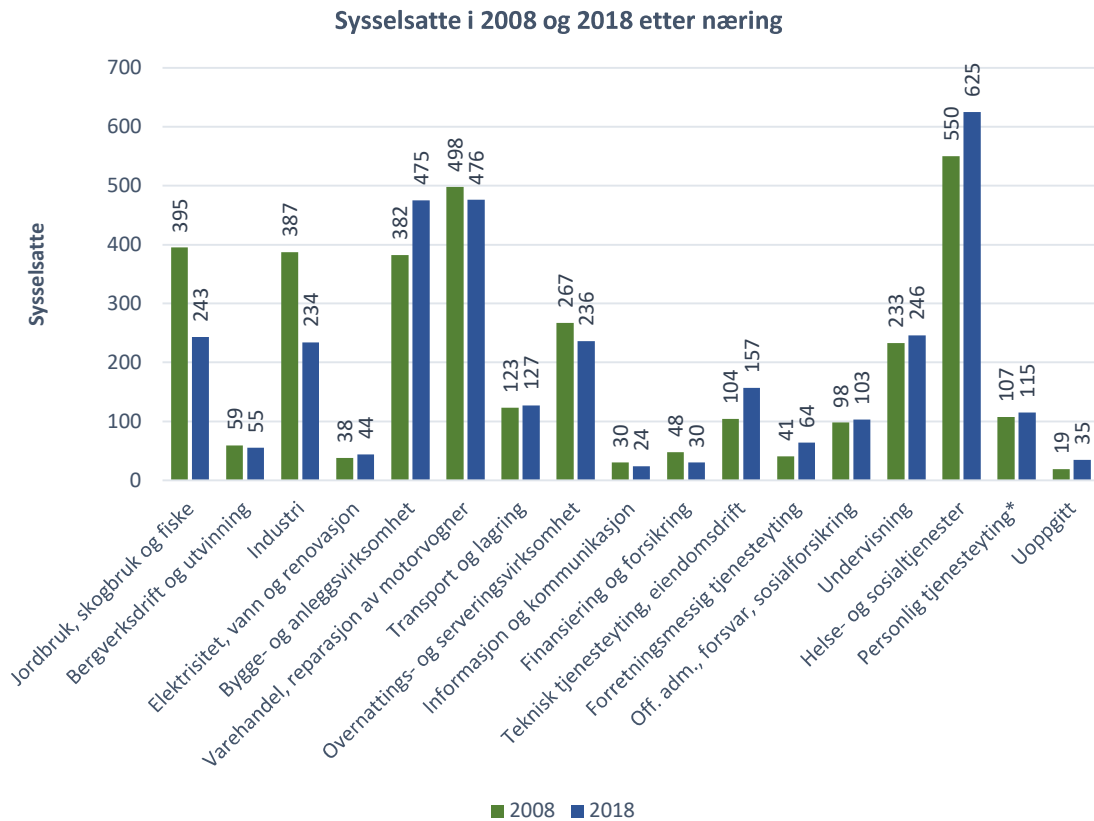
Grafen under viser befolkningsstatistikk, alderssammensetning, tallet på arbeidsplasser i kommunen, tallet på sysselsatte bosatt i kommunen, og antall pendlere inn og ut av kommunen. Utviklingen for enkelte faktorer går i svingninger, men forskjellen mellom 2008 og 2018 viser hvilke trender Oppdal har hatt de siste tiårene i grove trekk. Trendene viser at i løpet av tiårsperioden 2008-2018 vokser befolkningen. Dette sammenfaller med at antallet personer over 65 år og mellom 20 og 64 år øker. Samtidig går antallet barn og unge ned. Dette kan tyde på at veksten skjer i stor grad blant voksne, og spesielt eldre. For de over 65 er økningen på over 32% i løpet av ti år. Denne trenden vil trolig fortsette. Befolkningsprognosen MMML spår at ca. 10,1% av befolkningen vil være over 80 år i 2040. Dette er over fylkes- og landsgjennomsnittet som begge er ca. 8,2%.

Figur 9: Befolkning, sysselsatte og pendlere 2008-2018. Befolkningsframskriving etter MMML-alternativet (middels fruktbarhet, levealder, innenlandsk flytting og lav innvandring). Sammensetning av ulike SSB-statistikker; 01223, 03321, 07459, 07984, 11616 og 11668.

Både antallet sysselsatte med arbeidssted i kommunen (arbeidsplasser) og antallet sysselsatte som bor i kommunen går ned, men henholdsvis 2,7% og 2,5% fra 2008 til 2018. Kommunen har slik sett opplevd vekst i befolkning, men nedgang i arbeidsplasser. Pendlingen inn og ut av kommunen øker, med prosentvis større vekst i pendling inn enn ut. 584 sysselsatte jobbet i en annen kommune enn i Oppdal. Dette utgjør 16,5% av de sysselsatte, og er en av de laveste andelene i fylket. Hovedvekten av disse pendler til Trondheim. 345 sysselsatte pendler til Oppdal, noe som betyr at Oppdal har større utpendling enn innpendling. 130 av disse kommer fra Rennebu.

Grafen i figur 9 viser trender i sysselsettingen innenfor de ulike næringsgruppene etter SSBs statistikk. Av tabellen ser man at nedgangen i både *Industri* og *Finansiering og forsikring* har vært nesten 40% de siste ti årene. Nedgangen innenfor *Kommunikasjon og informasjon* er også høy, med et tap av hver femte arbeidsplass i løpet av en tiårsperiode. Veksten har vært størst innenfor *Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift og Forretningsmessig tjenesteyting*, med over 50% økning.

Figur 10: Sysselsettingen innenfor de ulike næringene i 2008 og 2018. SSBs statistikk 07984.

*I *Personlig tjenesteyting* inngår frisering og skjønnhetspleie, begravellesbyråer og de som drifter kirkegårder, vaskeri- og renserivirksomhet, og bedrifter som reparerer datamaskiner, husholdningsvarer og varer til personlig bruk.

Målt i antall sysselsatte er det *Jordbruk, skogbruk og fiske*, og *Industri* som har opplevd størst nedgang med et tap av litt over 150 sysselsatte hver. Størst vekst i antall sysselsatte ses i *Bygge- og anleggsvirksomhet*, *Helse- og sosialtjenester* og *Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift*, med en øking på henholdsvis 93, 53 og 75 sysselsatte i løpet av tiårsperioden.

2. Mål

2.1 Hovedmål

Tilrettelegging for økt verdiskaping og vekst er det overordnede målet med kommunens næringsarbeid. Dette ønsker kommunen at skal skje innenfor en ramme bestående av *bærekraft* og *samarbeid*. Hovedmålet med den strategiske næringsplanen for Oppdal er derfor som følger;

Hovedmålet er å skape et mulighetsrom for næringslivet og tjenestetilbudet i Oppdal ved å satse på bærekraftig utvikling (miljømessig, sosialt og økonomisk), bærekraftige løsninger, og samarbeid med næringsliv og FoU-miljøer

Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til menneskene som lever i dag, uten å ødelegge framtidige generasjoners muligheter til å dekke sine.

2. 2 Måleparameter

Tallet på sysselsatte med Oppdal som arbeidssted har gått ned over en tiårsperiode, samtidig som befolkningen har vokst. I 2018 var det 3289 sysselsatte som jobbet i Oppdal. Dette utgjør 47,2% av tallet på innbyggere. I 2008 var det 3379, noe som da utgjorde 51,5% av tallet innbyggere. Trenden viser at i samme periode blir Oppdals innbyggere eldre, og at tallet på barn og unge går ned. Ledige arbeidsplasser er en viktig faktor for å få flere barnefamilier til å bosette seg eller bli værende på landsbygda. Å få til flere arbeidsplasser er en viktig del av næringsplanen, og dette vil være en god indikator på om kommunen har lyktes i å skape et velfungerende mulighetsrom. I planperioden bør det være en stabil vekst av arbeidsplasser samtidig som befolkningen øker. Et måleparameter blir derfor at:

- *I 2030 skal antallet arbeidsplasser være over halvparten av antallet innbyggere.*

Lærlingetettheten fra yrkesfaglige videregående linjer er lav i Oppdal. Flere elever i lærlingebedrifter kan bidra til å sikre fornyelse av bedriften, og også få flere ungdommer til å etablere seg i Oppdal på lengre sikt. Et måleparameter blir derfor at:

- *I 2030 er lærlingetettheten fra yrkesfaglige videregående linjer 10 elever per 100 eksisterende årsverk i Oppdal.*

Skal Oppdal bli en universitetskommune med en samarbeidsavtale med NTNU, så er det viktig at dette samarbeidet gagnar både Oppdal og universitetet, og at det er funksjonelt. Rollen som testarena gjør at Oppdal må tillate prøving og feiling. Samarbeidet bør også føre til samarbeid med andre FoU-miljøer, som for eksempel SINTEF. Et måleparameter blir derfor at:

- *I 2030 har Oppdal kommune et funksjonelt samarbeid med FoU-miljøer, med NTNU i spissen.*

Et måleparameter på samarbeidet med FoU-miljøer og NTNU, er tallet på studentoppgaver som har Oppdal som prosjekt- og/eller studieområde. Allerede i dag har Nasjonalparken Næringshage koblet flere studentoppgaver innen ulike områder, med tre bacheloroppgaver innen i ingeniørfag, bygg, en masteroppgave innen arkitektur og to masteroppgaver innen energi og miljø. I tillegg har de hatt/skal ha presentasjoner for designfag, geografi, industriell økologi, energi og miljø, og informatikk. Det er

3. Innsatsområder

Det er valgt ut innsatsområder der Oppdal har pågående satsinger og fortrinn i dag, og der det er nødvendig å lykkes dersom man skal nå hovedmålet. De samsvarer i stor grad med satsningsområdene i *Strategi for innovasjon og næringsutvikling*. Innsatsområdene tar i hovedsak utgangspunkt i tre nøkkelfaktorer for næringsutvikling; tilgjengelig areal, infrastruktur og kompetanse, og tar for seg følgende overordna temaer:

- Regionsenteret
 - Her inngår i hovedsak infrastruktur, handel, kompetanse og helse.
- Den smarte fjellbygda
 - Her inngår i hovedsak digital infrastruktur, digitalisering, nyetablering og testarenaen Oppdal.
- Landbruksbygda
 - Her inngår i hovedsak jordbruk, skogbruk, pelsdyr, reindrift, bygdenæringer og bruk av utmark.
- Industribygda
 - Her inngår ulike industrier som næringsmiddelindustri, byggeindustri, bergverksindustri/bergverksdrift og småindustri.
- Opplevelsesdestinasjonen
 - Her inngår blant annet fritid, kultur og folkehelse.

Ut fra disse innsatsområdene er Oppdal kommunes viktigste rolle å:

- Legge til rette for etablering og videreutvikling (arealbruk, tilgjengelighet i Kommuneplanens arealdel).
- Sørge for nødvendige og fremtidsrettede infrastrukturtiltak.
- Fremstå attraktiv for næringsaktører og være i stand til god og effektiv håndtering av de som ønsker å etablere/videreutvikle seg.
- Sørge for god og effektiv, kommunal saksbehandling.

3.1 Regionsenteret – *Vegamotet*

Vegamotet er navnet på Oppdals kommunevåpen, og betyr «*sted der veier møtes*». I Oppdal møtes E6, Rv. 70 og Dovrebanen, og dette sentrale knutepunktet med kommunikasjoner i retning mot Oslo, Trondheim og Kristiansund har vært en drivkraft for vekst og utvikling. Oppdal har i dag blitt et regionsenter med et stort potensiale innen blant annet utdanning, reiseliv og helse. Styrkingen av regionsenteret vil være til fordel for både sentrum og kretsene, med potensiale for et større tilbud og arbeidsmarked, kortere avstander og bedre kollektivtilbud.

Innsatsområdet tar i hovedsak for seg sentrumsutvikling, infrastruktur og kollektivtilbud, handel inkludert restauranter og kafeer, og utdanning og helse. Et *regionsenter* er et senter som har betydning for flere kommuner i regionen. Et slikt senter har offentlige og private funksjoner som dekker handel- og tjenestebehov til en eller flere kommuner, og fungerer ofte som et knutepunkt i regionen.

For å bidra til å styrke Oppdals rolle som regionsenter, skal Oppdal kommune:

- Tilrettelegge for en møteplass mellom næringsliv, forskning og utvikling, og gründere.
- Arbeide for å skape rom for utvikling for næringsvirksomhet i sentrum.
- Arbeide for et godt planlagt og tilrettelagt sentrum for gående, syklende og kjørende.
- Legge til rette for god tilgjengelighet og bruke parkeringsutredningene fra 2016-2018 i arbeidet.
- Bidra til å videreutvikle kretsene som ressurs.
- Legge til rette for en god og fremtidsrettet boligutvikling og sørge for tilgjengelige boligtomter i sentrum og i kretsene.
- Arbeide for et bedre kollektivtilbud, spesielt for å få 2-timerstogavgager Trondheim-Oslo.
- Arbeide for å få utbedret vegnettet, spesielt rv. 70 og E6.
- Arbeide for å beholde statlige arbeidsplasser.
- Arbeide for økt tilgang på kompetanse ved å være en pådriver for fagskole-, videregående- og universitetstilbudet i Oppdal og i regionen. Dette innebærer også å arbeide for en god kobling og sterk posisjonering til NTNU, samt å legge til rette for en arena for videreutdanning.
- Bidra til å videreutvikle Oppdal distriktsmedisinske senter.

Figur 12: Oppdal togstasjon, et viktig knutepunkt. Foto: Ove Karlsvik.

3.2 Den smarte fjellbygda – *Det gode liv i ei attraktiv og smart fjellbygd*

Som tidligere nevnt er *smarte samfunn* et begrep om samfunn som utnytter digitale teknologier som sentrale verktøy for smarte løsninger for produkter, tjenester og prosesser. Begrepet brukes i forbindelse med hvordan samfunnet kan utvikles til å bli mer bærekraftig og moderne. Dette er i stor grad avhengig av digital teknologi innen viktige sider av et velfungerende samfunn, som transport, vann og avløp, avfall, energi, industri, velferdstjenester, bygninger og offentlig administrasjon, og koblingene mellom disse. Målet med smarte samfunn er å forbedre offentlige tjenester og livskvaliteten, samt redusere klima- og miljøproblemer. Innovasjon Norge vurderer de mest sentrale delene av smarte samfunn til å være:

- *Energieffektive bygninger og smarte hjem (overvåking, styring, regulering og intelligente funksjoner i et bygg som skal gi energireduksjon, økt komfort og bedre brukeropplevelser).*
- *Teknisk infrastruktur (systemer for vann- og energiforsyning og renovasjon basert på IKT støttede løsninger for effektiv ressursbruk, miljøvennlige løsninger og kvalitetskontroll m.m.).*
- *Transport og mobilitet (IKT-støttede løsninger for godt integrerte transport- og logistikktilbud).*
- *Fellestjenester (tjenester som kan gi innbyggerne effektive og brukerorienterte tjenester som kan bidra til aktivt medvirkning i planleggings- og beslutningsprosesser og gi godt koordinert tjenestetilbud).*

Aktører og løsninger som går inn under betegnelsen «smarte» benytter seg av digital teknologi for å forbedre leveransene sine til samfunnet. Potensialet er stort innen digitalisering, klimautfordring, befolkningsvekst og urbanisering. Visjonen *Det gode liv i ei attraktiv og smart fjellbygd* er inspirert fra hovedmålet i Kommuneplanens samfunnsdel 20120-2021. *Den smarte fjellbygda* går ut på å gjøre Oppdal til en testarena for å skape et bærekraftig og moderne bygdesamfunn i fjellregionen.

For å bidra til *den smarte fjellbygda* skal Oppdal kommune:

- Avklare kommunens rolle i Smartbygd-prosjektet (delta, betale, bidra, påvirke eller annet?).
- Tilrettelegge og bidra til prosjektet Smartbygd ved å finne aktører som kan innhente, lagre og bruke data, og ved å innhente kompetanse.
- Arbeide for egne smartprosjekt.
- Synliggjøre muligheter for smarte løsninger i eksisterende infrastruktur.
- Benytte seg av Smartbygd-tankegangen for å posisjonere seg i fritid/reiseliv og som regionsenter.
- Jobbe for en samarbeidsavtale med NTNU og bli en universitetskommune og ei universitetsbygd.
- Beholde eierskap i Vitnett AS og arbeide for videre utbygging av mobilnettet.
- Stimulere til fiberbasert bredbåndsutbygging der dette ikke er bedriftsøkonomisk lønnsomt.

3.3 Landbruksbygda – *Levende kulturlandskap*

Med *landbruksbygda* menes det at Oppdal skal fortsette å være en bygdekommune med levende kretser og et robust landbruk. *Landbruk* er en fellesbetegnelse på de næringene som nytter jorda som produksjonsgrunnlag, og innsatsområdet tar for seg landbruksaktiviteter som jordbruk, skogbruk, pelsdyr, reindrift, bygdenæringer basert på gårdens ressurser, bruk av utmark i form av jakt, fangst og fiske, beitebruk og friluftsliv. Visjonen *Levende kulturlandskap* er hentet fra hovedmålet i Landbruksplanen 2013-2021. Landbruket har igjennom flere tusen år med bruk og skjøtsel skapt det kulturlandskapet som mange forbinder med Oppdal i dag.

For å bidra til å ta vare på og videreutvikle *landbruksbygda* skal Oppdal kommune:

- Arbeide for å ivareta beite- og produksjonsareal for både reindrift, jord- og skogbruk.
- Arbeide for å unngå nedbygging av dyrka og dyrkbar jord.
- Arbeide for økt produksjon av mat og økt bruk av lokale råvarer og ressurser.
- Arbeide for en fortsatt fremtid for melkeproduksjon, også for små- og mellomstore bruk.
- Stimulere til bedre leiejordsfordeling for å redusere store kjøreavstander.
- Arbeide for å bruke kulturlandskapet mer aktivt i landbruksnæringa for økt matproduksjon.
- Stimulere til samarbeidsløsninger der man kan utnytte potensialet i tomme fjøs, f.eks. til lagring av møkk, lager mv.
- Arbeide for å få til flere kortreiste verdikjeder.
- Stimulere til samarbeid ved hogst av skog.
- Avklare fremtidig bruk av pelsdyrområdet.
- Bistå pelsdyrbøndene med omstilling til annen virksomhet.
- Bidra til å øke kunnskapen om sambruk av utmarka, jfr. sti og løypeplan.
- Arbeide for å kanalisere turtrafikken i stier og løyper.
- Bidra med styrket rådgivning for landbruksforetak som ønsker bruksutbygging og/eller bedriftsutvikling.
- Bidra til rekruttering.
- Stimulere til kompetanseløft både innad i næringa og blant andre.
- Arbeide for kompetanseløft blant innbyggerne om reindrift.
- Stimulere til økt kompetanse på karbonlagring og selvberging, og til nytenking innen produksjon.
- Arbeide for desentralisert agronomutdanning hvert tredje år ved Oppdal VGS.
- Stimulere til forsøksvirksomhet som er relevant for fjellandbruket i Oppdal.
- Stimulere og bidra til kursvirksomhet og studieturer.
- Delta i landbruksrelaterte prosjekter.
- Videreføre prosjektet «*Den stolte bonden i fjellandbruket*».
- Undersøke potensielle samarbeidsprosjekt med nye FoU-miljøer, f.eks. hvordan man skal utnytte fosforet i grunnen under pelsdyrområdet og næringen i avløpsvannet fra det planlagte fiskeoppdrettsanlegget.
- Stimulere til en arena for samarbeid om vekst mellom landbruk og øvrig næringsliv.
- Stimulere til å opprettholde og skjøtte kulturlandskapet langs ferdselsårer slik at det blir tilgjengelig.
- Revidere landbruksplanen med jevne mellomrom.

3.4 Industribygda – *Bergtatt*

Næringer som fysisk eller kjemisk bearbeider råstoff/råvarer, omtales som oftest som *industri*. Montering av deler til ferdige produkter, gjenvinning av avfall, og vedlikehold og installasjon av industriutstyr går også inn under industri. I *Industribygda* ligger det at Oppdal skal være et verdiskapende og attraktivt sted å drive industri. Innsatsområdet omfatter i hovedsak næringsmiddelindustri, byggeindustri, småindustri og bergverksindustri/-drift.

For å opprettholde og videreutvikle *Industribygda* skal Oppdal kommune:

- Sørge for tilgjengelig, byggeklart og profilert næringsareal.
- Sikre energiforsyning og digital infrastruktur.
- Arbeide for bedre infrastruktur for transport og logistikk.
- Legge til rette for økt forskning og utvikling, både via nye og eksisterende samarbeidspartnere, samt drive nettverksbygging mot forsknings- og næringslivet i Trondheim.
- Stimulere til økt bærekraft med mindre klimaavtrykk og økt utnyttelsesgrad.
- Være pådriver for at flere bedrifter blir Miljøfyrtårn-sertifisert.
- Satse på entreprenørskap hos unge og innvandrere.
- Tilrettelegge for knoppskyting.
- Stimulere til bruk av smarte løsninger i utvikling av lokal industri.
- Stimulere til økt samarbeid mellom FoU-miljøene, næringsmiddelindustrien og landbruket.
- Stimulere til etableringen av et kompetansesenter der små bedrift kan samarbeide og få hjelp av hverandre.
- Gjennomgå og avklare behovet for en ressurs innad i den kommunale forvaltningen som taler næringslivets sak.
- Tilrettelegge for å opprettholde bygg- og anleggsnæringa, via blant annet tilgjengelige tomter.

Figur 13: Oppdalskiferen er et kjent produkt fra Oppdal. Foto: Ove Karlsvik.

3.5 Opplevelsesdestinasjonen – *Oppdal så klart!*

Innsatsområdet tar i hovedsak for seg fritid; herunder ski, sykkel og vandring, overnatting, fritidsboliger, opplevelser, kultur og folkehelse. Visjonen *Oppdal så klart!* er hentet fra Oppdal Næringsforenings slagord. En *opplevelse* kan defineres som en begivenhet eller hendelse av minneverdig karakter, mens *destinasjon* betyr reisemål eller bestemmelsessted. I samfunnsdelen er det et ønske om å tilrettelegge for å utvikle aktivitetstilbudet og nye måter å skape opplevelse på som styrker Oppdal som kompakt helårs destinasjon. Et godt og attraktivt tilbud av opplevelser er viktig både for tilreisende og for fastboende.

Opplevelsesdestinasjonen innebærer at kommunen skal:

- Bidra til økt regionalt samarbeid.
- Stimulere til økt samarbeid med landbruksnæringa om lokalmat.
- Bidra i å skape koblinger mellom grunnskolen og opplevelsesnæringa.
- Arbeide for å få flere lærlingplasser innenfor opplevelsesnæringa.
- Arbeide for bedre intertransport/logistikk av turister som er myke trafikanter i Oppdal sentrum, spesielt mellom togstasjonen og skiheisene.
- Videreutvikle Oppdal som ett attraktivt sentrum og et utgangspunkt for opplevelser.
- Bidra til en bedre utnyttelse av kommunens nasjonalparkstatus.
- Legge til rette for sertifisering av bærekraftige reisemål.
- Undersøke mulighetene for å etablere Oppdal som et nasjonalt tyngdepunkt for «*fjellvikingen*» med utgangspunkt i gravfeltet på Vang.
- Bidra til utvikling av en felles besøksstrategi, og til videreutvikling/oppdatering og realisering av *Oppdal masterplan*¹.
- Være en pådriver for fellesgodefinansiering².
- Bidra til utvikling av en besøksstrategi.
- Samarbeide med grunneiere, lag og foreninger og reiselivet om realisering av prosjekter i sti- og løypeplanen.
- Bidra til å styrke kapasiteten på hytter, overnatting (varme senger) og opplevelser.
- Arbeide for å få til et samarbeid om helseturisme mellom Oppdal medisinske senter og reiselivsnæringa, spesielt innen rehabilitering.
- Opprettholde og utvikle ordningen som følger av «*reiselivskommune*»-statusen.

¹ *Oppdal Masterplan* er et verktøy for videreutvikling av Oppdal som reisemål og bosted, og et grunnlag som tydelig løfter fram Oppdal sine ambisjoner, mål og kvaliteter. Oppdal kommune har tidligere gitt sin tilslutning til næringsaktørens Masterplan.

² Oppdal kommune ønsker å legge til rette for et variert tilbud av fritids- og rekreasjonsmuligheter for kommunens innbyggere, og samtidig legge til rette for den betydelige turismen Oppdal opplever. Turismen er viktig for Oppdal som kommune, og det er ønskelig at Oppdal skal være den foretrukne turistdestinasjonen sammenlignet med destinasjoner som på grunn av geografisk nærhet og aktivitetstilbud kan anses å være et alternativ. Som et ledd i denne bevisste tilretteleggingen for kommunens innbyggere og turister, har Oppdal kommune og Oppdal Næringsforening inngått en avtale om levering av nærmere bestemte tjenester fra Oppdal Næringsforening til Oppdal Kommune. Denne avtalen har i det vesentlige vært forankret i et samarbeidsprosjekt mellom næringsdrivende, grunneiere og Oppdal kommune, ofte omtalt som «*Fellesgoder*».

4. Næringsfondet

Kommunens næringsfond er fondskapital innbetalt av konsesjonærene i medhold av konsesjonsvilkårene for regulering av Drivavassdraget og Fundin. Fondsmidler kan benyttes til bl.a. kommunalt tiltaksarbeid. Kommunestyret har godkjent inngått oppdragsavtale mellom rådmannen og Nasjonalparken Næringshage AS. Økonomisk innebærer denne årlig overføring av ca. kr. 400 000,- fra næringsfondet (i tillegg til ordinære driftsmidler) for utøvelse av tiltaksarbeid.

Avkastning av kommunens næringsfond kan etter søknad benyttes til bedriftsutvikling, fortrinnsvis som samarbeidstiltak mellom bedrifter og bransjer. Det er tidligere behandlet og vedtatt vedtekter for næringsfondet. Reviderte vedtekter (2019) vedlegges planen.